

Ινστιτούτο Φιλοσοφικών Ερευνών

www.philosophical-research.org

Απόστολος Πιερρής

ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ
ΙΣΤΟΡΙΚΟΦΙΛΟΣΟΦΙΚΟΥ ΛΟΓΟΥ
ΚΥΚΛΟΣ ΛΕ΄

Συναντήσεις Πατρών

11η

9 Μαρτίου 2023

Πέμπτη 9 Μαρτίου, 8.30 μ.μ., στο Μέγαρο Λόγου και Τέχνης, Αίθουσα Διαλέξεων, 2^{ος} όροφος, Πλατεία Γεωργίου Α'.

Μία είναι η Δωρική πνοή που έκανε την τρίτη και τελεσιουργό και τελευταία κοσμοϊστορική Επανάσταση. **Η βασιλεία του Απόλλωνα, πρωθήβη πρύτανη θεών και ανθρώπων, η αποκάλυψη της άχρονης αιωνιότητας, η ανακτορεία του κάλλους, με σύμβολο τον κοσμικό ανθό και τέλεια φανέρωση τον θεομορφικό Κούρο.**

Μία είναι η αυθεντική και απόλυτη πραγμάτωση στον χρόνο (χωρίς υπόλοιπο ανέκφραστης κρυφιότητας) της Απολλώνιας ιδέας της αιωνιότητας, η οργάνωση της ατομικής και συλλογικής ανθρωπίνης ύπαρξης σε δομές βιοτικού και υψηλού πολιτισμού, σε τρόπο ζωής και τόνο τέχνης, **που να φανερώνουν ανθίζοντας μορφή τελειότητας της φύσης μας: η Σπάρτη της νεαρώδους, πρωτίστως και διαυγώς, ακμής, από Λυκούργου εις Χίλωνα (~823 - 556 π. Χ.)**

Πολλές και ποικίλες είναι οι προσπάθειες συναρμογής ενός οργανωτικού συστήματος της ανθρώπινης συνύπαρξης σε μεγάλη κλίμακα με σημαντικά αποτελεσματική διαχείριση των αναγκών του χρόνου περί τον άξονα της Δωρικής αποκάλυψης. **Πολλά και ποικίλα τα προσαρμοστικά μοντέλα Απολλώνιου πνεύματος και πρακτικής σοφίας, εορταστικής παιδιάς και εργώδους ασχολίας, αμεριμνησίας εν τελειότητι και μέριμνας εν χρόνω, ευκολίας του ζην και μόχθου της ύπαρξης, θέωσης εις αιωνιότητα και επιτυχίας στην διάρκεια.**

Την μετάβαση από το ακραιφνές Δωρικό στις πολυσχιδείς αναμειγνύσεις προσέχουμε εμβληματικά με την μεταξίωση στην αξιολογία της προσωπικής «αρετής» από τον Εσθλό στον Καλό καγαθό. Από την αρμονία (ακραρίσκω, αρετή) της τελειότητας του είναι (εσθλός ίδια ρίζα με το ειμί), στο εύμορφο και ωφέλιμο, στο χρήσιμο κάλλος. Και αντίστοιχα στο πεδίο της κοινωνικής συνοχής μεταπίπτουμε από τον αυτοτελή, γνήσιο Δωρικό «κόσμο» στον κόσμο της αποτελεσματικής σοφίας, της τυραννίας, της οικονομικής ανάπτυξης. **Από την Απολλώνια μονο-τέλεια στην κοσμική πολυ-τέλεια.**

Τέτοια προσαρμοστικά μοντέλα αποτελούν η Ιωνική προβολή των αρχαϊκών χρόνων, το κλασσικό Αθηναϊκό θαύμα του Χρυσού αιώνα, η βραχύβια Θηβαϊκή προσπάθεια ανάταξης, η Μακεδονική επέκταση και ο Ελληνιστικός κόσμος, τέλος δε η Ρώμη και η τέλεια αυτοκρατορία του Κεντρικού Συστήματος της Ιστορίας.

[Η Περσική αυτοκρατορία ξεινάει, κατά διαδοχή μετά την Μηδική και Ασσυριακή, από την **Μεσανατολική αρχή της απόλυτης Κυριότητας των Δυνάμεων**, προχωρεί στην ενσωμάτωση του Ελληνικού παράγοντα, και τελειώνει στην προσπάθεια να καταστεί, ανεπιτυχώς, και αυτή προσαρμοστικό μοντέλο του καινού Μηνύματος. Βαθείς πολιτισμικοί λόγοι, **η θρησκευολογική ασυνταξία του Ζωροαστρικού Δυισμού προς τον Απολλώνιο Μονισμό**, εξηγούν τόσο την τελική αποτυχία του εγχειρήματος εκατέρωθεν, όσο και την σχετική επιτυχία της πρώτης φάσης συνδυασμού και αφομοίωσης προς τον Ιωνικό Ελληνισμό.

Για τον Πολύβιο δύο είναι τα σταθερά και ευσταθή ιστορικά συστήματα κοινωνικής και πολιτικής οργάνωσης της ανθρώπινης συνύπαρξης, διαφοροποιούμενα αναλόγως του τιθέμενου σκοπού. Είτε ζητείται το πλαίσιο μέσα στο οποίο **τελεσφορεί η ελεύθερη από βάρη των αναγκών του χρόνου**

άνθιση της ανθρώπινης φύσης στην τελειότητα σώματος και πνεύματος, - και τότε αρχέτυπο υπάρχει ένα, η Σπάρτη. Είτε στοχεύουμε στην βελτιστοποίηση της ανθρώπινης συνέργειας ευρέων γεωπολιτικών πεδίων με δομές μέγιστης αποτελεσματικότητας και ελάχιστων τριβών για ποικίλους πληθυσμούς διαφορετικού πολιτισμικού χαρακτήρα, - και τότε απόλυτο παράδειγμα είναι πάλι μόνο ένα, η Ρώμη.

Όσο η Βυζαντινή έμενε Ρωμαϊκή παρέμενε παραδειγματική, και η γνήσια διάδοχος εκείνης, αφ' ότου μάλιστα η Ρώμη διαδοχικά εγιάτελειψε την Αυγούστεια σύσταση και σύνταξή της και εξευρωπαϊσθηκε επιχειρώντας να καθοδηγήσει την νέα ιστορική Τευτονική Ευρώπη. Την ύστερη, από τον 11^ο αιώνα μ. Χ., αποτυχία της Βυζαντινής (η επιδίωξη της «Αρχής», με την Θουκυδίδεια έννοια, αποτελεί κατάρα του Ελληνισμού, όπως διέγινωσε ο Ισοκράτης), διόρθωσε, μετά αγώνα αριστείας και καταλληλότητας, η Οθωμανική αυτοκρατορία, τρίτη αυτή Ρωμαϊκή κατά το πνεύμα και τις δομές, διασώζοντας έτσι επί αιώνες την ταυτότητα του γεωπολιτικού χώρου μας].

Μελετήσαμε στις προηγούμενες συναντήσεις μας το Δωρικό βίωμα και την Απολλώνια πνοή, την ταύτιση ιδέας και πραγματικότητας στην αρχαϊκή Σπάρτη, την Ιωνική προβολή και την αποτυχία της, και το Αθηναϊκό προσαρμοστικό μοντέλο.

Το θαύμα του Χρυσού αιώνα είχε μια μνημειώδη αποτυχία. Ο θρίαμβος στον χρόνο απέβη ολέθριος. Δεν είχε καν διάρκεια.

Τι είδους θαύμα ήταν αυτό και γιατί έπεσε τόσο γρήγορα;

Ποια είναι η μοίρα στον χρόνο και ποιο το πνεύμα του Απόλλωνα;

Με τέτοια μεταφυσικά, ιστορικά και πρακτικά, παλαιά και εσαεί επίκαιρα, προβλήματα θα καταπιαστούμε αυτήν την Πέμπτη.

Γιατί ο χρόνος απλά ξεδιπλώνει την αιωνιότητα.

Θεματικός τίτλος για την παρουσίασή μου είναι κατά το πρόγραμμα:

Η Τραγωδία του Χρυσού Αιώνα:

Θρίαμβος και Πτώση

Αθήνα: η Αποτυχία της Επιτυχίας.

Η «Αρχή» και το «Τέλος»,

Μοίρα και Απόλλων

Την επόμενη φορά θα κυκλοφορήσω για το νόημα της θυσίας νεαρών στα Τέμπη, μελέτη μου:

Απόλλων, Δελφοί και οι Εκατόμβες Νέων στα Τέμπη